

Jumalateenistus Nõos P, 17.05.26 kl 11, *Exaudi*

Lektsioonid: 1Kn 19:8–13; Jh 7:37–39

Pihikõne: Js 40:31

Jutlus: Ap 1:12–14

Laulud: 205 (1–3); 314 (1–4, 5); 345 (1–2); 309 (1–4)

Siis nad pöördusid tagasi Jeruusalemma mäelt, mida kutsutakse Õlimäeks ja mis on Jeruusalemma lähedal ühe hingamispäeva teekonna kaugusel. Ja kui nad linna tulid, läksid nad ülemisse tuppa, kus neil oli tavaks viibida: Peetrus ja Johannes ja Jaakobus ja Andreas ja Filippus ja Toomas, Bartolomeus ja Matteus, Jaakobus, Alfeuse poeg, ja seloot Siimon ja Juudas, Jaakobuse poeg. Nemad kõik olid püsivalt ühel meelel palvetamas koos Jeesuse ema Maarja ning naistega ja Jeesuse vendadega.

Eelmisel neljapäeval, taevaminemispüha jumalateenistusel siin kirikus jutlustasin Ap 1:1–11 järgi, mis on eelnev lõik meie tänasele kirjakohale. Tõin seal välja, et Ap esimesed 11 salmi on justkui sissejuhatus kogu raamatule ja ühtlasi töökäsk jüngerile, nüüdseile apostleile. Jeesus andis töökäsu n-ö pikas perspektiivis – evangeeliumi kuulutamise kogu maailmas, alates Jeruusalemmast kuni „ilmamaa äärteni” – ja n-ö lühikeses perspektiivis – tegutsemisjuhise järgnevateks sammudeks.

See tegutsemisjuhise järgnevateks sammudeks oli Jeesuse keeld jüngerile Jeruusalemmast lahkuda ja käsk jääda ootama Isa töötuse, Püha Vaimu väljavalamise täitumist.

Meie tänases jutlusealuses kirjakohas siis kuulsimegi, kuidas jüngrid seda Jeesuse n-ö lühikese perspektiivis töökäsku täitma asusid ja kogunesid Jeruusalemma linna ühte ruumi, mida kutsutakse Piiblis „ülemiseks toaks”.

See Jeesuse konkreetne juhise jääda ühes paigas ootama Püha Vaimu tõi mu mõttesse küsimuse, kas tänapäeva kristlastel on Jumalalt sellist konkreetset juhise, mida täita. Ja vastasin endale, et ei ole. Piiblis on küll väga palju soovitusi ja manitsusi kristlikuks eluks (nt ütleb Jeesus Jh 14:1 jüngerile: „Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse!”; Ilm 2:10 ütleb ülestõusnud Kristus Smürna kogudusele: „Ole ustav surmani, ja ma annan sulle elupärja!”; apostel Paulus ütleb Rm 12:12: „Olge rõõmsad lootuses, vastupidavad viletsuses, püsivad palves!” ja Fl 3:16: „Ometi, sealt, kuhu oleme jõudnud, astugem edasi sama rada!”; ja suurel hulgal teisi). Kuid pole sellist konkreetset soovitusi nagu Jeesus meie kirjakohas annab jüngerile: ärge lahkuge Jeruusalemmast, oodake ühes paigas Püha Vaimu väljavalamist!

Ent niisamuti tuli mulle meelde ka salm eelmise pühapäeva jutlusealusest kirjakohast Rm 8:25: „Kui me aga loodame seda, mida me ei näe, siis me ootame seda kannatlikult.” Kui meil pole konkreetset juhise, nagu see jüngeril oli tookord Püha Vaimu ootamiseks kindlas paigas, siis on meil igatahes lootus igavesele elule, mida Jeesus on usklikele töötanud. Ja me ootame selle töötuse täitumist kannatlikult.

Tõepoolest, just kannatlikku ootamist näibki Jumal meilt ootavat, saatjaks eeltoodud ning paljud teised soovitusid ja manitsused Piiblis.

Ootamine on aga vastand kiirustamisele. Meie aeg on kiire: informatsioon liigub kiiresti ja tõmbab inimesed oma haardesse. Meie päev on täidetud ülesannetega, ootamiseks aega ei jää. Näib, et tuleb kiiresti tegutseda ja viivitamine tekitab pöördumatut kahju. Kuid kas see kiirustamine pole siiski petlik? Kas ei tuleks siiski püüda oodata?

Ent milline on siis see Jumalale meelpärane ootamise viis? Taevaminemispühäl kõnelesime inglite manitsusest Jeesuse taevaminekut jälgivaile jüngerile: „Galilea mehed, mis te seisate siin ja vaatate üles taevasse? See Jeesus, kes teilt võeti üles taevasse, tuleb samal kombel, nagu te nägite teda taevasse minevat.” Seega tahab Jumal, et me ei ootaks käed rüpes, et me poleks pikalt lummatud pühadest vaatepiltidest ja asjadest, mis tegelikult meisse ei puutu.

Jh 21:21j küsib Peetrus ülestõusnud Jeesuselt jünger Johannese kohta, mis saab temast, kuna Peetruse kohta oli Jeesus mõista andnud, et tal tuleb Jeesuse järel käies kannatada. Ja Jeesus vastab siis Peetrusele: „Kui ma tahan, et ta jääb minu tulekuni – mis see sinusse puutub? Sina järgne

mulle!” Tõepoolest teiste kristlaste usutee pole meie asi, meie asi on oma elus järgida Jeesust Kristust.

Nõnda näib, et ootamine, mida Jumal meilt ootab, on ootamine mitte paigal püsides, vaid kulgemises. Ja selle kulgemise olemus on Jeesuse järgmine.

Siinkohal tulevad meelde sõnad Ps 84:6–8: „Õnnis on inimene, kelle tugevus on sinus, kelle mõttes on pühad teekonnad. Nutuorust läbi käies teevad nad selle allikate maaks; ka varajane vihm katab neid õnnistusega. Nad saavad rammule rammu lisaks ja ilmuvad Jumala ette Siionis.”

Kas ei ole ka selles psalmisti poetilises kirjelduses olemas ootamine läbi kulgemise: „mõttes on pühad teekonnad?” Me teeme oma igapäevaseid toimetusi ja samas on meie mõttes pühad teekonnad. Ringleme oma elus mingite kilomeetrite raadiuses, kuid tegelikult liigume mõttes sirgelt üht teed pidi, mille on meile ette näidanud meie Issand Jeesus Kristus. See tee pole ilma raskusteta, nagu Jeesuselgi see selline polnud, kuid siiski kulgeb see Jumala juhtimisel sirgjooneliselt igaviku poole, surmastki üle. See on ootamine kulgemises, hoides mõttes pühad teekonnad.

Hakkasin ka mõtlema, et võib-olla oligi ülestõusnud Kristuse konkreetne käsk oma jüngerile, viibida ühes paigas ja oodata Püha Vaimu tulekut, viimane konkreetne käsk kristlaskonna ajaloos. Sest edasi annab konkreetseid juhiseid juba Püha Vaim. Püha Vaimu tuleb oodata, ent kui Jumal õnnistab ja seda Vaimu kingib, siis võib end juba usaldada selle imelise Vaimu juhtimise alla. Nõnda ei peagi me võib-olla igatsema konkreetset käsku Jumalalt. Ütleb ju ka Jeesus lohutuseks oma jüngerile Mk 13:11: „Ja kui teid viiakse ja antakse valitsejate kätte, ärge muretsege ette, mida rääkida, vaid rääkige seda, mida iganes teile antakse sel tunnil, sest teie pole kõnelejad, vaid Püha Vaim.”

Meie kirjakohas on ka rõhutatud, et kõik, Jeesuse jüngrid, saatvad naised, Jeesuse ema ja vennad olid „püsivalt ühel meelel palvetamas”. Mõtleme korraks, kes nad olid. Peetrus ja Andreas, Jaakobus ja Johannes olid kalurid, Matteus endine maksukoguja, Siimon endine vabadusvõitleja. Teiste jüngrite taustast pole suurt midagi teada. Jeesuse vennad polnud varem Jeesusesse, oma venda üldse uskunud. Naistest üks, Maarja Magdaleena oli olnud prostituut. Võiks öelda, et Jeesuse jüngrid olid erineva taustaga inimesed ja kindlasti suured isiksused. Võib arvata, et nad polnud alati ühel meelel ja seda reedavad ka evangeeliumid: jüngrite vahel oli mõnevõrra hõõrumist.

Ometi olid nad pärast Jeesuse taevaminekut kogunenud Jeruusalemma ülemisse tupp. Neil polnud veel Püha Vaimu, kuid nad olid näinud Jeesust elavana nii enne kui pärast Tema surma. Nad olid kuulnud Tema õpetus- ja julgustussõnu ning olid Temasse uskuma hakanud. Nüüd olid nad kogunenud ülemisse tupp Tema sõna peale ja olid üksmeelses palves. Väljaspool seda ülemist tuba neid tol hetkel ei mõistetud, nii nagu ei mõistetud Jeesust enne tema ristilöömist. Nad olid Jeesuse nimel väikse hulgana koos, kuid maailmas üksi.

Edaspidi aga, pärast nelipühapäeva, mil Püha Vaim välja valati, said üksmeelsed olla ka need inimesed, kes polnud kunagi Jeesuse õpetussõnu kuulnud ning Teda elavana, surma eel ja järel, näinud. See kõik sai võimalikuks Püha Vaimu toel.

Inimesed, ka kristlased pole tihti, pole võib-olla enamasti ühel meelel. Inimestel on erinev arusaam kogu maailma asjadest, sest Jumal on nad loonud erinevaks. Kuid Jumal on pidanud seda üksmeelt siiski oluliseks ja kinkinud selle üksmeele Püha Vaimu läbi. Nagu ütleb apostel Ef 4:4–6: „Üks ihu ja üks vaim, nagu te olete ka kutsunud üheks lootuseks oma kutsumise poolest; üks Issand, üks usk, üks ristimine, üks Jumal ja kõikide Isa, kes on kõikide üle ja kõikide läbi ja kõikide sees.”

Seepärast näib, et selles kiires ja heitlikus tänapäeva maailmas on meie ainus lootus Issand Püha Vaim, kes meid ühendab. Vaatamata meie erinevustele arusaamades ja taotlustes. Küllap seetõttu rõhutab Jeesus, et peamine, mida Jumalalt paluda, on paluda justnimelt Püha Vaimu. Lk 11:13: „Kui nüüd teie, kes olete kurjad, oskate anda häid ande oma lastele, kui palju enam Isa taevast annab Püha Vaimu neile, kes teda paluvad!”

Ja lõpetuseks veel üks mõte seoses meie tänase kirjakohtaga. Jeesus andis küll oma järgijatele konkreetse juhise oodata ühes paigas Püha Vaimu, ent kui loeme Ap 1. peatükki edasi, siis näeme, et enne Püha Vaimu väljavalamist Ap 2. peatükis toimub veel üks sündmus: nimelt 12. apostli valimine äraandja Juuda asemele. Nõnda näib, et on oluline taotleda korda ka siis, kui oodatakse

Püha Vaimu tulekut. Inimestena on meie võimalus ja kohus oma mõtlemisvõimet kasutada korra loomiseks. Ülejäänud teeb kolmainus Jumal, Isa Poeg ja Püha Vaim.

Seadkem siis alati oma asjad korda, palugem Issandalt Püha Vaimu – ja me saame oodata kulgemises, mõttes pühad teekonnad!

Aamen.